

ŠPECIFIKÁ EDUKÁCIE ŽIAKOV S TELESNÝM POSTIHNUTÍM, CHOROBU A ZDRAVOTNÝM OSLABENÍM V PODMIENKÁCH INTEGROVANÉHO PROSTREDIA V ZŠ TOPOĽOVÁ, NITRA

Jedným z charakteristických a poznávacích znakov našej školy je integrácia telesne postihnutých detí, ktorá úspešne funguje už 20 - ty rok. Vzdelávací program našej školy stanovuje ako jeden z cieľov integráciu detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Patríme medzi prvé školy na Slovensku, ktoré myšlienku integrácie začali realizovať v praxi. Dlhoročné skúsenosti a veľmi dobré výsledky zaručili našej škole popredné miesto medzi školami venujúcimi sa tejto forme vzdelávania.

Integrácia však neznamená len zaradenie žiaka do triedy bežnej školy, ale aj vytvorenie špeciálnych podmienok a zabezpečenie špeciálno-pedagogického servisu.

MATERIÁLNO-TECHNICKÉ PODMIENKY

- ✓ bezbariérový prístup
- ✓ parkovacie miesta
- ✓ zdvižné plošiny
- ✓ rehabilitačná miestnosť
- ✓ herňa
- ✓ špeciálne šatne
- ✓ špeciálne toalety
- ✓ špeciálne učebne
- ✓ špeciálny školský nábytok a vybavenie učební

Škola zabezpečuje kompletný špeciálno-pedagogický servis a spĺňa všetky podmienky potrebné pre školskú integráciu. **Bezbariérový prístup** zabezpečený prostredníctvom nájazdových rámp, vyhradené **parkovacie miesta** pre vozíčkarov. Demontáž prahov a **posuvné výťahy** (zdvižné plošiny) namontované na schodištiach vytvárajú možnosť pohybu po celej budove. V škole sú k dispozícii špeciálne hygienické zariadenia a šatne s madlami, špeciálny školský nábytok (stoly s výrezom, stoličky s nastaviteľnou výškou).

Pre účely liečebnej rehabilitácie je zriadená **rehabilitačná miestnosť** vybavená špeciálnymi prístrojmi a pomôckami (bradlá, stacionárny bicykel, Cardio-rider, bežiaci pás, posilňovací stroj, viacfunkčný posilňovací stroj, fit lopty, veľká vírivka, malá vírivka, parafín, rehabilitačný stôl hydraulický, rebriny, svojpomocne vyrobená plošina na udržanie rovnováhy, lopty – gymnastikball, stacionárny bicykel, neurodyn 2 AD – elektroliečba, Bio lampa, žinenka, vak - polohovacie lehátko, malé žinenky, činky, rehabilitačné loptičky, rehabilitačné vrecúška).

Centrálnou miestnosťou TPŽ je tzv. **herňa**. Deti sa v nej stretávajú po vyučovaní, venujú sa relaxácii, muzikoterapii, arteterapii, špeciálnemu motorickému tréningu, rozvíjaniu jemnej motoriky, ale aj rozvíjaniu záujmov a vlastnej tvorivosti. Je vybavená špeciálnymi modelovacími hmotami, panelmi – gombíkové, zipsové, šnúrovacie, prackové..., výcvikovým panelom, žinenkami, polohovacími vreciami, madlami na stenách, vozíkmi, trojkolkami na chodenie, hračkami na kompenzáciu, rehabilitáciu a rozvoj jemnej motoriky (puzzle, pexeso, navliekacie korálky, skladačky).

Veľkým prínosom vo vzdelávaní žiakov so ŠVVP sú **učebne** vybavené špeciálnymi edukačnými pomôckami v špeciálnych učebniach: špeciálna elektronická tabuľa, počítače, špeciálne a protišmykové násadce na perá, ťažidlá, protišmykové podložky, špeciálny

nábytok(stoličky a stoly), stojan na knihy, matematické a gramatické tabuľky, upravené pracovné listy, učebné texty, písomné práce školským špeciálnym pedagógom pre potreby žiaka.

PERSONÁLNE PODMIENKY

- ✓ školskí špeciálni pedagógovia
- ✓ asistenti učiteľa
- ✓ pomocný personál
- ✓ rehabilitačná sestra

Vedenie školy získavalo odborných pracovníkov: opatrovatelky, rehabilitačnú sestru, školských špeciálnych pedagógov a asistentov učiteľa. (ako uvádza tab.2 a graf 2 v prílohe). Z roka na rok sa skvalitňovala aj táto zložka poskytovaného špeciálneho- pedagogického servisu pre telesne postihnutých žiakov. Prioritou vedenia školy bolo prijímanie pracovníkov s plnou kvalifikáciou pre výkon tejto profesie.

Úlohou špeciálno-pedagogického servisu je poskytovať odbornú pomoc v procese vyučovania, sledovať ich psychický vývin a zabezpečovať poradenské služby, poskytuje individuálne špeciálno-pedagogické, terapeutické a rehabilitačné služby, konzultácie rodičom i metodickú pomoc pedagógom, zabezpečovať spoluprácu s inými odbornými inštitúciami, spolupodieľať sa na vypracovávaní individuálnych výchovno-vzdelávacích plánov.

Treba povedať, že nástup **školského špeciálneho pedagóga** priniesol zmenu do činnosti školy a umožnil optimalizovať školský vývin nielen u zdravotne postihnutých žiakov, ale aj u ostatných problémových detí. Jeho činnosť sa viac či menej týkala aj pedagógov. Školský špeciálny pedagóg pracujúci na ZŠ má v porovnaní so špeciálnym pedagógom v poradni lepšie podmienky na systematickú, pravidelnú a dlhodobú prácu so žiakmi, ktorí takúto starostlivosť potrebujú. Školský špeciálny pedagóg pracuje na ZŠ so žiakmi s rôznymi druhmi a stupňami postihnutia, čo kladie zvýšené nároky na jeho odbornosť a celkovú flexibilitu. Jeho práca na škole zahŕňa diagnostiku a reidiagnostiku, diferenciálnu diagnostiku ako aj depistáže pre potreby vlastnej práce, vypracovanie správ z vyšetrení a vedenie dokumentácie žiakov so ŠVVP. V nadväznosti realizuje reedukačné a kompenzačné cvičenia špecifických funkcií percepcie, percepčno-motorickej koordinácie, pamäti myslenia, koncentrácie pozornosti, reči, zachovaných alebo náhradných funkcií podľa druhu postihnutia vrátane nácviku práce s kompenzačnými rehabilitačnými pomôckami a špeciálnych cvičení zameraných na rozvoj učiteľnosti precvičovaním koordinácie mozgových hemisfér, korekciu deficitov vyplývajúcich z diagnózy. Ovplyvňuje podmienky výchovno-vzdelávacieho procesu žiaka so ŠVVP poradenskou prácou s rodičmi a učiteľmi, ako aj konzultačná činnosť s inými odborníkmi. V rámci vyučovania spolupracujú so všetkými učiteľmi.

Veľmi dôležitú funkciu najmä pri individuálnom integrovaní detí so ŠVVP, ktoré sú vzdelávané priamo v triede má **asistent** učiteľa, ktorý plní čiastkové ciele Individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu priamo v triede. Asistent učiteľa sa podieľa na utváraní podmienok nevyhnutných na prekonávanie najmä jazykových, zdravotných a sociálnych bariér dieťaťa pri zabezpečovaní výchovno-vzdelávacieho procesu. Aktívne pomáha vyučujúcim kooperatívnou formou priamo v triede. Pomáha tak eliminovať problém preťaženia učiteľov. Riadi sa pokynmi školského špeciálneho pedagóga, nachádza sa v triede po celý čas vyučovania, po dohovore s učiteľom pracuje s dieťaťom podľa IVVP. Pomáha dieťaťu s prípravou pomôcok na vyučovanie, pomáha mu s orientáciou po školskej budove, pri presunoch mimo budovu a s jednoduchou obsluhou. Zúčastňuje sa schôdzok, ktoré sa týkajú integrovaného dieťaťa, je členom metodického združenia školských

špeciálnych pedagógov, je súčasťou tímu pre tvorbu IVVP. Treba myslieť na to, že asistent učiteľa pracuje podľa pokynov učiteľa a *nestáva* sa učiteľom integrovaného žiaka.

Neodmysliteľnou súčasťou fungovania integrácie zdravotne znevýhodnených žiakov je stála prítomnosť zdravotníckeho personálu (**opatrovateliek**). Zabezpečujú plynulý pohyb žiakov v budove školy, prepravujú ich do učební, pomáhajú im pri sebaobsluže, pri osobnej hygiene, pri stravovaní v školskej jedálni a v popoludňajších hodinách chodia s nimi na vychádzky alebo sa venujú hrám na rozvíjanie motoriky.

SPOLUPRÁCA S ODBORNÝMI A PORADENSKÝMI ZARIADENIAMI

Názov zariadenia	Adresa	Kontakt
Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (CPPPa P)	A. Vuruma 2, Nitra	
Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva (CŠPP)	Mudroňova 1, Nitra	
SOCIA	Topoľová ul., Nitra	
DYS - Centrum		

Dôležitá je aj spolupráca s inými odborníkmi a odbornými pracoviskami. Škola aktívne spolupracuje s Medicínskym centrom v Nitre, ktorého **rehabilitačný pracovník** pôsobí na vysunutom pracovisku priamo v škole. Vďaka nemu je na škole zabezpečená liečebná telesná výchova pre zdravotne postihnutých žiakov, ktorá funguje pod dozorom rehabilitačného lekára.

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Nitre zabezpečuje psychologické vyšetrenia detí (aj na škole), člen odbornej komisie pri zápise, odborné konzultácie a metodické riadenie individuálnej integrácie intelektovo nadaných detí, detí s vývinovými poruchami učenia, správania, konzultácie pre pedagógov, rodičov, skupinové sedenia triednych kolektívov.

Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva v Nitre a Dys-centrum robia špeciálno-pedagogické vyšetrenia detí so ŠVVP (TP, ZP), zastrešujú ich individuálnu integráciu. Regionálne detské centrum pre poruchy vývinu nervového systému a **odborní lekári** (pediatri, neurológovia, ortopédi, rehabilitační lekári) spolupracujú v oblasti odporúčaní najmä pri integrácii zdravotne postihnutých detí, doporučujú napr. oslobodenia z telesnej výchovy zdravotne postihnutým žiakom. Pri našej práci je odborná tímová spolupráca nevyhnutná. Ďalej aktívne spolupracujeme s denným stacionárom Socia, so sociálnymi kurátormi a pracovníkmi oddelenia sociálnych vecí.